

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 158

Maribor, torek 15. julija 1930

»JUTRA«

Zhaaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Jugoslovenski narodni železničarji

skupno s svojimi tovariši brodarji, združeni oboji v Udruženju jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, so imeli v nedeljo 13. julija v Sarajevu svoj 12. redni letni kongres, združen z raznimi slavnostnimi prireditvami svojih sportnih in glasbeno-kulturnih organizacij. Zbralo se je tam krog 2000 delegatov raznih podružnic iz cele države, ki imajo v svojih vrstah organiziranih nad 20.000 — torej ogromno večino — vseh jugoslovenskih železničarjev in brodarjev. Je to danes nedvomno najmočnejša strokovna organizacija, in kar je zlasti razveseljivo, enotna in trdno organizirana, kakor malokatera v državi.

Na kongresu so bile sprejete resolucije, v katerih zastopniki organizacij na eni strani z zadoščenjem jemljejo na znanje, da sta prometni minister in celokupna vlada uvaževala zahteve organizacije zlasti glede pomožnega osebja in glede organizacije ministrstva saoin bračaja. S tozadevnimi pravilniki in uredbami so vsaj deloma zaščiteni interesi službe in uslužbencev. V kolikor to še ni v polnem obsegu doseženo, bo Udruženje še stavilo svoje nadaljne predloge za izpopolnitev, da bo železniška služba rodila čim povoljnije in učinkovitejše rezultate in čim večjo zadovoljnost uslužbencev. Resolucija v tem pogledu zlasti povdarja potrebo pravnika o sporednih prejemkih, kakor so uveljavljeni takšni pravilniki že za vse ostale panoge državne službe; dalje potrebo pravilnika o obleki; zahtevo po izplačilu zaostalih razlik prometnim delavcem iz l. 1923 in 1924; zahtevo, da se omogočijo letni dopusti, zajamčeni s pravilnikom, tudi pomožnemu osebju in delavcem; zahtevo po zgradbi stanovanjskih hiš za železničarje v velikih prometnih središčih; zahtevo po ureditvi vprašanja izpitov v prometni službi; zahtevo po spremembi pravilnika o bolniškem fondu državnega prometnega osebja v smislu sklepov skupščine bolniškega fonda; zahtevo po končni ureditvi pokojnih odnosno rent za vse upokojene enako itd.

Borba, ki jo vodi Udruženje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev za interese organiziranih in s tem tudi vseh drugih železničarjev, je bila torej po priznanju organizacije vsaj deloma kronana z uspehom. To je razveseljivo zlasti z ozirom na dejstvo, da so ob prevratu in tudi vedno pozneje bili ravno nacionalni naši železničarji oni, ki so izvršili ogromno delo v interesu države in naroda. Spomnimo se samo mi tu v Mariboru, kako veliko uslugo državi in jugoslovenski ideji so izkazali s svojim neumornim delom dan in noč naši narodni železničarji, ki jih je bila takrat komaj peščica, zakaj ogromna večina je bila takrat popolnoma nemško orijentirana in je skušala v zvezi z našimi nemškimi nacionalci onemogočiti železniški promet na naših progah, da

Krasen naš uspeh v Montevideu

PRI NOGOMETNIH TEKMAH ZA SVETOVNO PRVENSTVO JE VČERAJ NAŠE MOŠTVO PORAZILO BRAZILCE 2:1 (2:0).

MONTEVIDEO, 15. julija. Včeraj ste na nogometnih tekmah za svetovno prvenstvo nastopili Jugoslovija in Brazilija. V krasni igri so Jugoslovenci zmagali nad Brazilci 2:1. Polčas je bil 2:0. Za Jugoslavijo sta zabila gola Bek in Tira-

lič. Jugoslovenski uspeh je tem pomembnejši, ker so veljali Brazilci za resne konkurente za svetovno prvenstvo. Tekmi je prisostvovalo okrog 50.000 gledalcev, ki so priceljali našemu moštvu navdušene ovacije.

Amerika proti komunistom

ZA USTANOVITEV POSEBNE POLICIJE ZA POBIJANJE KOMUNISTIČNE PROPAGANDE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

NEW-YORK, 15. julija. Radi naraščajoče komunistične propagande v Zedinjenih državah, ki je postala posebno zadnje čase vsled vedno večje brezposelnosti izredno agresivna, je senator Elihu Rod predlagal, da naj se ustanovi v Zedinjenih državah posebna zvezna policija za pobijanje agitacije moskovske rdeče internacionale. Senator Rod opozarja, da imajo komunisti v Ameriki

široko razpredeno tajno organizacijo, ki je dobro oborožena ter pripravlja prevrat v sedanjem družabnem redu. Ker je policija mnogo preslaba, da bi se mogla z uspehom boriti proti vedno bolj naraščajoči komunistični propagandi, je po njegovem mnenju neobhodno potrebno, da se ustanovi za borbo proti komunistični propagandi posebna policija, kakor n. pr. za boj proti tihotapcem.

Odgovori na Briandovo spomenico

PARIZ, 15. julija. Danes je prejela francoska vlada od švedske, norveške in češkoslovaške vlade odgovore na Briandovo spomenico o ustanovitvi zveze evropskih držav. Vsebina odgovorov bo objavljena prihodnje dni.

Konsolidacija na češkoslovaškem

PRAGA, 15. julija. »Venkov« javlja, da komunistična stranka v ČSR polagoma likvidira. Delavske mase so vedno bolj ogorčene na Moskvo in prehajajo deloma v socialno demokracijo, deloma med nemške hakenkrajclerje. Komunistična opozicija v Brnu je kljub odredbi Politbiroja sklenila, da stopi v pogajanja s češko socialno demokracijo in se vrši 10. avg. konferenca v Brnu.

PRAGA, 15. julija. »Lidové Noviny« javljajo, da je slovaška ljudska stranka (Hlinkova) sklenila likvidirati svojo oboroženo milico »Rodobrana«, ki jo je ustanovil dr. Tuka, kar pomeni konsolidacijo položaja na Slovaškem.

PRIPRAVE ZA NOVI DRŽAVNI PRORAČUN.

BEOGRAD, 15. julija. Med člani vlade in finančnim ministrom je bil dosežen sporazum, po katerem morajo vsa ministrstva do 1. avg. t. l. predložiti ministru financ svoje proračune za l. 1931-32. Do tega časa se bo finančno ministrstvo bavilo z ureditvijo samoupravnih in banovinskih financ.

bi mogli Nemci zasesti naše kraje. Danes je jugoslovenska nacionalna organizacija železničarjev tudi v Mariboru že silno močna, dasi imamo med našimi železničarji še vedno tudi ljudi, ki jih še vleče na nemško plat. Nova generacija našega železničarstva pa je nacionalno absolutno trdna, in ni dostopna več niti

Gospodarska konferenca v Sinaji

BUKAREŠT, 15. julija. Konferenca radi ustanovitve agrarnega bloka med Jugoslavijo, Rumunsko in Madžarsko se bo vršila 21. tm. v Sinaji in odpošljeta nanjo svoje opazovalce tudi Poljska in Češkoslovaška. Rumunska vlada je delegirala za konferenco 3 ministre, Jugoslavijo pa bodo po rumunskih poročilih zastopali minister dr. Frangeš, dr. Slavko Šečerov in Konstantin Fotič.

Odmev beogradskega procesa

BEOGRAD, 15. julija. Včeraj so bili izpuščeni iz policijskih zaporov oni oproščeni ni soobtoženci v procesu proti zagrebškemu teroristu, ki so bili po oprostitvi radi izgrediv obsojeni na mesec dni policijskega zapora. Med njimi je bilo, kakor znano, tudi več braniteljev obtožencev. Branitelj dr. Dušan Bošković je bil danes vnovič obsojen na 30 dnevni zapor, ker je po izpustitvi zopet vprizoril izgrede.

KONFERENCA O ZAŠČITI DELAVCEV

BEOGRAD, 15. julija. Minister socialne politike g. Nikola Preka odpotuje danes v Sarajevo, kjer bo z inspektorji dela iz cele države imel konferenco o praktični aplikaciji zakona o zaščiti delavcev. Konferenci bodo prisostvovali tudi predstavniki ustanov za delavsko zavarovanje ter predstavniki zainteresiranih zbornic, zlasti delavskih in trgovskih. Konferenca bo trajala 2 dni. Predsedoval bo sam minister.

nemško-nacionalnim sirenskim glasovom niti komunističnim vabam.

Jugoslovenski nacionalni železničarji so jamstvo za neprestano izpopolnjevanje in končno brezhibno poslovanje naših železnic kot predpogoja za razvoj trgovine in tujskega prometa.

Dva nova armadna generala

BEOGRAD, 15. julija. S kraljevim ukazom sta imenovana za armadnega generala divizijski general Danilo Kalafatović in divizijski general Miloš Jovanović. Za admiralja je imenovan dosedanji podadmiral Wickerhauser. V »Službenih Novinah« je objavljen danes ukaz, s katerim so napredovali v čin podporočniki gojeneci nižje intentandske akademije, doslej dijaki-naredniki.

VELIKA TVORNICA SVILE V JUGOSLAVIJI.

BEOGRAD, 15. julija. Te dni pridejo v Beograd predstavniki velikih tvornic svile iz Lyona, ki bodo s predstavniki naših tvornic svile imeli konferenco o zgradnji velike nove tvornice svile v naši državi. Posetili bodo tudi razne kraje, ki prihajajo pri tem v poštev, zlasti svilogojske. Izgleda, da hoče koncern francoskih tovarn dobiti v zakup celokupno našo industrijo svile, seveda ob sodelovanju domačih producentov.

USTANOVITEV SEKCIJE ZA IZVOZ VINA.

BEOGRAD, 15. julija. V zavodu za pospeševanje zunanje trgovine se je 10. tm. vršila konferenca, na kateri se je razpravljalo o težavah izvoza naših vin. Poleg predstavnikov ministrstva trgovine so prisostvovali konferenci tudi predstavniki vinskih producentov in vinske trgovine, Sklenjeno je bilo, predlagati ministrstvu trgovine, da se v okviru Privilegirane izvozne družbe ustanovi izvozna sekcija za vino, ki naj nemudoma podvzame vse korake za omogočenje izvoza vina iz Jugoslavije.

TRGOVSKA POGAJANJA Z ALBANIJOM.

BEOGRAD, 15. julija. Dne 1. avgusta t. l. se bodo pričela v Beogradu pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe z Albanijo.

OLAJŠAVE ZA HOTELSKO INDUSTRIJO.

BEOGRAD, 15. julija. V ministrstvu trgovine se izdeluje zakonski predlog o davčnih olajšavah za hotelsko industrijo. Ko bo zakonski načrt izdelan, bo dostavljen v izjavo vsem gospodarskim korporacijam.

BELGIJSKI INDUSTRIJALCI OBIŠČEJO JUGOSLAVIJO.

BEOGRAD, 15. julija. Letošnje leto bo obiskala našo državo skupina belgijskih industrijalcev, ki bo ostala v Jugoslaviji 3 tedne. Naše industrijske korporacije jim pripravljajo slovesen sprejem.

Proti zvočnemu filmu.

V nekem berlinskem kinu so nedavno izvedli glasovanje, ali se naj v kinu predvajajo še naprej nemi filmi s spremljevanjem orkestra ali zvočni filmi. Glasovanje se je vršilo z listki 2 tedna. Od 3995 oddanih glasovnic je bilo 3208 za nemi in 787 za zvočni film (80%:20%).

Krožni polet krog držav Male antante in Poljske

organizira za letos poljski Aeroklub. Udeležijo se ga vse interesirane države.

L. M. Čapek - Chod:

Jindri

Roman — Iz češčine prevedel dr. Fran Bradač.

Ze ko je prvič korakal po Eliščini cesti, je čutil, da ga danes, prvi dan, ko se more zopet samo sebi posvetiti, gotovo prepaše zopet prikaz belostnih ramen Mabellinih in slepečih Djasvantovih zob, ki se režijo v neposredni bližini njenih ramen iz njegovih modročrtnih brkov, neznošen prikaz, kadar je hotel zaspati; toda zaspati je mogel šele za belega, treznega dne.

Danes se pojavi ta napad, in Jindri je zbiral vse duševne moči, da bi ga premagal. In glej, zasačil se je pri tem, da je ta čuvstveni naval naravnost iz zval, da bi se mogel predati razkošnim sanjam o svoji razbiti sreči.

Toda naval ni bil daleko tako močan, kakor se ga je nadejal.

Pričakoval je žgočega gorja, a občutil je bolj trpkost nego gorje. Malo da si ni tega očital, ali bilo je gotovo, da je zaman v sebi iskal sentiment pod pepelom grdobe, s katerim je bilo zasuto njegovo zavrženo hrepenenje.

Seveda sramota njegovega doživljanja se ni dala izbrisati.

Njegova žena je šla pot tistih številnih, neštevilnih angleških vzgojiteljic, učiteljic, komornic in podobnih v Indiji, ki se s svojo belo poltjo s takim žarom ožgo ob rjavi, da ovené in kmalu poginejo; spalene na duši in telesu, zavržene od pravih hčerk Albiona prav tako kakor Irčanke od ponosnih nesterskih ladies.

Poznal je primere in če je z njimi primerjal Mabell, je videl sicer njeno zunanost, toda onega pomilovanja, kakor ga je pričakoval, ni občutil.

Samo od grdobije mu je bilo slabo!

To ga je najbolj mučilo izmed vseh bridkosti, ki so mu še ostale.

Okolica, v kateri se je izprehajal, ni bila taka, da bi mu jasnila njegovo razpoloženost.

Šel je, kamor so ga nesli koraki. Na Frantise, v njegov tedaj najbolj zapuščen del, ki je spominjal na londonski Whitechappel.

Vlačil se je po kotanjastem hodniku tesno ob hišah, da bi se ognil drobnim kapljicam ponehajočega

dežja.

Kam je neki zablodil? Še vedel ni, po katerem delu Prage se potepa, po desetletni odsotnosti je izgubil vso orientacijo.

Takrat je Prago ljubil in prenašal je bolj sočutno nego težko nasilno iztrganje iz njenih tal; ali tedaj so bile pretrgane le tenke koreninice, ki so v drugi vrsti zapustile močne korenine.

Katastrofa, ki ga je zadela, jih je prebila, kako naj se zopet primejo v njegovi lastni domovini?

Domovini?!

Kako vse drugače si je predstavljal svoj povratek v Prago! Le navaden obisk seveda naj bi to bil, na prvem dopustu iz Indije, za katerega se je pogodil po šestih službenih letih. Pripeljal naj bi se bil s svojo Mabell in mnogo si je obetal od tega potovanja za novo zbliznanje z njo, ki se je tako čudno ohladila zadnje leto v Calcutti.

Zdaj pa je tu pol leta prej, in seveda pozna sedaj prav dobro gnusni povod ohlajenja svoje sicer tako sladke Mabell.

Dočim je on šel s svetimi indijskimi knjigami po stopinjah kharne...

Eh!

Pred nekdanjo Launovo žago je stopil Jindrih Pavák iz blodišča ulic k reki, ki je bila takrat po nizkem bregu še pristopna.

Bilo je tisto zelo zakasnelo pomlad po prvi nevihti, smešni kakor rezgetanje polletnega žrebeta, ki bi hotelo biti žrebec, in po nebu so se valile tenke vijoličaste cunje iz oblaka, izčrpanega že po dveh bliskovitih poskusih. Tej smeli pomladi, ki je igrala poletje, se ni posrečil niti ta dežek, spustil se je prepozno, ko že kmalu ni imelo iz česa pršeti. Čudno, odkod se jemljejo še te njegove poslednje kapljice, ki dajejo rečni gladini rušne zankaste ornamente, katerih krogi naglo vznikajo in, dotakniviši se drug drugega, naglo ginevajo, kakor trenutni usmev okoli otroških ust.

Vse se je držalo na smeh. Letná — pod nežnim, še svetlozelenim ogrinjalom — se je zasmejala semkaj z nasprotne strani s svojim najsrečnejšim usmevom, kajti na nebu in na zemlji se je naglo razgorelo solnce, ko je sunilo z obraza oblakov, ki je jedva zadostoval za masko.

Na to znamenje je takoj prenehal nežni šumot dežja na reki in Vltava je Pragi držala zopet popolnoma brezhibno zrcalo.

Jindrih Pavák je položil prste na sencé, kakor bi igral naslovnega junaka v Jurčkovi prikazni. Solnčni žar se je tako silno uprl v Hadžane, da se je zdelo, kakor da so ta najdragocenejši del scenerije šele v tem hipu vrinili od nekod iz ozadja v ospredje, tako naglo so dobile arhitekture jugovzhodne grajske skupine plastiko po naglem razraščanju žarečih streh, okrajkov in oken in vsega, kar mora v takem trenutku najsijajnejše pomladne slave hradičanske netiti in svetiti...

Kako je bilo Jindrihu Paváku v tem hipu?

Nič drugače, kakor če bi bilo tole sijajno vzplamtjenje prisrčnosti in krasote izključno zanj prirejeno v pozdrav, da se je vrnil v Prago.

Orientalist, ki se je naveličal vseh krasot morij in oceanov, prednjega in zadnjega vzhoda, se je potapljal v navdušenju, strmenju in žal mu je bilo in sramoval se je, ker ga je vpraševalo in mu očitalo tisočero glasov s te slike:

»Kako si mogel mame pozabiti?!«

Da, le kako je mogel to storiti?!

Nikoli, niti enkrat vsa ta leta, ki jih je preživel v tujini, se mu ni vzbudil spomin na ta v celem svetu edini pojav prisrčnosti in miline, zares!

In zdaj sliši svoj lastni dih, kako se mu tajf in zariva od vnete ljubezni, ki bi hotela biti še stokrat večja, da bi poravnala vso objestnost, s katero se je doslej pregrešil.

Hipoma je bil skesan in bilo mu je tesno — tesno!

Za smejočo prikaznijo nežne slike se je skrival namreč še neki drugi, oblastnejši motiv, ki je pomljivo zbiral besede, da bi izpregovoril še tesnobnejši očiček.

In že je zakričal nanj:

»Jindra?! Jindra?!«

Jindra Pavák se je tega prestrašil kakor slušne halucinacije.

Toda bil je človeški glas, prav za prav glasek, ki je zaklical njegovo ime za hrptom.

Obrnil se je prestrašen vendarle, toda takoj se je zavedel in sram ga je bilo — bil je to čisto drugi Jindra, kateremu je veljal oni klic.

Kateri, se je takoj pokazalo.

Na suhi stružici, izjedeni med kamenjem tlaka, zdolaj prav pri reki je stal bos fantiček, najbrže dete ubožne rodbine, ki je stanovala na nabrežju

(Nadaljevanje sledi.)

Zahvala in priporočilo.

Podpisana obitelj se zahvaljuje tem potom gospodu primariju dr. Janku Derovškemu za izredno dobro uspelo operacijo v grlu in nosu, izvršeno s popolnim uspehom nad našo 9 letno hčerko Teo ter ga vsakomur kot prvovrstnega domačega specialista za sorodne bolezni najtopleje priporočamo. Družina Makso Rovšekova, 2022 Maribor.

Črno svileni šerpo

sem zgubila v četrtku na Glavnem trgu. Pošten najditelj se naproša, da jo vrne proti nagradi v Dečji zavetišnici. Koroščeva ulica 29. 2021

Stanovanje

sobo in kuhinjo, iščem. Cenj. ponudbe pod »Mir« na upravo.

Boljšemu gospodu

ali oficirju oddam sobo s posebnim vhodom v najem. Betnavska cesta 23/I. 2013

Učenca

sprejme specerijska trgovina K. Dobljekar, Tattenbachova ulica 3. 1995

Leseno steno

za pregraditev lokala, sivo pleskano, 6 m dolgo in 3 m visoko, trgovsko mizo (pudl), klop in več različnih stvari takoj ceneno prodam. Vpraša se Vrtna ulica 11, dopoldne od 7. do 11. ure.

Žand. narednik

prve klase v pokoju, kavcije zmožen, išče kakršnokoli službo. Naslov v upr. lista. 2015

Fotoamaterji kupujejo pri strokovnjaku.

Dospeli novi aparati in potrebščine. 100 gaslicht-kart od 30 Din naprej. — Fotomeyer, Gosposka 39. 1935

Trgovski lokal Zastopnika

v Mariboru, v sredini mesta,

kjer je bila več let dobro idoča veletrgovina — se odda v najem. — Pojasnila daje Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka 5. 1927

za mariborsko stran dravske banovine sprejme takoj tvornica keksov. Ponudbe pod: Specialitete na reklamno podjetje Reklam Rozman, Ljubljana, Miklošičeva ulica 6. 2016

ADVOKAT

Dr. MAKSO ŠNUDERL

naznanja, da je preselil svojo odvetniško pisarno na

ALEKSANDROVO CESTO ŠT. 28/I.

(v hišo zavarovalnice »Feniks«)

Naznanilo!

Vsem modnim salonom in privatnim odjemalcem sporočam tem potom, da sem nabavila stroj za ažuriranje najnovejšega modela in sem sedaj v stanu svoje cenjene odjemalce hitro in najceneje postreči. Priporočam se najvljudnije 2020

Olga Rupnik, modni atelje za perilo Slovenska ulica št. 20

Juristi pozor!

Izšla sta Zbirke zakonov snopič 40 in 41:

Konkurzni zakon Din 36.—, vezan v platno Din 48.—.
Zakon o ustroju vojske Din 50.—, vezan v platno Din 62.—.

Naročite jih takoj pri

Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova 13.